

HRVATSKI SABOR

3068

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O OSIGURANJU DEPOZITA

Proglašavam Zakon o osiguranju depozita, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 3. prosinca 2004. godine.

Broj: 01-081-04-3742/2

Zagreb, 10. prosinca 2004.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O OSIGURANJU DEPOZITA

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje osiguranje depozita u bankama radi zaštite depozita građana u slučaju pokretanja stečajnog postupka nad bankom.

(2) Osiguranje depozita u smislu ovoga Zakona provodi Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (dalje u tekstu: Agencija).

(3) Pod pojmom banka iz stavka 1. ovoga članka, u smislu ovoga Zakona, podrazumijeva se:

1. banka koja je od Hrvatske narodne banke dobila odobrenje za rad i koja je osnovana kao dioničko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj,

2. podružnica strane banke kojoj je Hrvatska narodna banka izdala odobrenje za rad, ako depoziti nisu pokriveni sustavom osiguranja u matičnoj zemlji i to do osiguranog iznosa utvrđenog ovim Zakonom,

3. stambena štedionica osnovana prema odredbama Zakona o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje.

DEFINICIJA DEPOZITA

Članak 2.

Pod depozitom u smislu ovoga Zakona podrazumijevaju se novčana sredstva građana u kunama ili stranoj valuti položena na račun kod banke na temelju ugovora o novčanom depozitu ili kao polog na štednu knjižicu te sredstva na tekućim računima i žiroračunima građana.

Članak 3.

(1) Na temelju ovoga Zakona ne osiguravaju se:

1. depoziti članova uprave i nadzornog odbora banke ili posebne uprave banke u banci u kojoj obavljaju ovu funkciju i s njima povezanih osoba,

2. depoziti dioničara koji sudjeluju s više od 5% dionica s pravom glasa u temeljnom

kapitalu banke i s njima povezanih osoba,

3. depoziti koji ne glase na ime,

4. depoziti položeni pod značajno povoljnijim uvjetima od uobičajenih ili oni položeni uz financijske uvjete koji su pridonijeli pogoršanju stanja u banci, Uprava Agencije propisat će kriterije za primjenu ove odredbe,

5. devizni depoziti građana pretvoreni u javni dug Republike Hrvatske sukladno odredbi članka 1. Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 106/93.),

6. depoziti za koje je nadležno tijelo pravomoćnom odlukom utvrdilo da potiču ili su povezani s transakcijama i radnjama koje predstavljaju pranje novca u skladu sa zakonom koji regulira pranje novca,

7. depoziti u štedno-kreditnim zadrugama.

(2) Pod povezanim osobama iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju se članovi uže obitelji i to: bračni drug ili osoba s kojom ona duže vrijeme živi u zajedničkom kućanstvu koje prema zakonu koji određuje bračnu zajednicu i obiteljske odnose ima zakonski položaj jednak onome koji ima bračna zajednica, djeca ili posvojena djeca te ostale osobe koje su pod skrbništvom osobe iz točke 1. i 2. stavka 1. ovoga članka.

IZNOS DO KOJEG SU OSIGURANI DEPOZITI

Članak 4.

Agencija osigurava depozite građana u svakoj banci do uključivo visine od 100.000 kuna (sto tisuća kuna) u 100%-tnom iznosu.

OBRAČUN OSIGURANOG DEPOZITA

Članak 5.

(1) Iznos osiguranog depozita građana u jednoj banci obračunavat će se kao ukupan iznos depozita građana, sukladno odredbi članka 2. ovoga Zakona, bilo da ih drži na jednom ili više štednih računa, tekućem računu i žiroračunu u domaćoj i/ili stranoj valuti do visine osiguranog iznosa iz članka 4. ovoga Zakona, u koji iznos su uključene i kamate do dana pokretanja stečajnog postupka nad tom bankom.

(2) Kamate na osigurane depozite u kunama i u stranoj valuti u slučaju pokretanja stečajnog postupka nad bankom obračunavaju se u visini kamatne stope po viđenju banke nad kojom je pokrenut stečajni postupak od dana pologa ili od zadnjeg pripisa kamata do dana pokretanja stečajnog postupka.

(3) Depoziti u stranoj valuti bit će isplaćeni u kunama, po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke za istu valutu koji je vrijedio na dan pokretanja stečajnog postupka nad tom bankom.

ISPLATA OSIGURANIH DEPOZITA

Članak 6.

(1) Agencija će isplatiti osigurane depozite u slučaju pokretanja stečajnog postupka nad bankom.

(2) Osigurane depozite Agencija će isplatiti neposredno štedišama banke nad kojom je pokrenut stečajni postupak preko vlastite blagajne ili preko poslovnih banaka koje u ime i za račun Agencije provode isplatu osiguranih depozita ili na račun banke koja preuzima poslove štednje od banke nad kojom je pokrenut stečajni postupak.

(3) Agencija je dužna isplatiti osigurane depozite najkasnije u roku od 90 dana od dana pokretanja stečajnog postupka nad bankom, a iznimno u daljnjem roku od 90 dana na temelju posebne odluke Uprave Agencije.

(4) Agencija ima pravo na povrat isplaćenih osiguranih depozita u stečajnom postupku nad bankom.

Članak 7.

(1) Agencija neće priznavati dijeljenje depozita, odnosno prijenose sredstava s računa depozita na više osoba koji se provode u vrijeme kada banka nije u mogućnosti izvršiti naloge za plaćanje zbog toga što na računu banke nema pokrića ili bilo kakve promjene na računima depozita koje bi bile poduzete u cilju zlouporabe prava na isplatu osiguranih depozita.

(2) Depoziti nastali dijeljenjem, odnosno prijenosom sredstava s računa depozita na više osoba ne uključuju se u osnovicu za obračun premije za osigurane depozite.

(3) Banka je dužna obavijestiti Agenciju o provođenju radnji iz stavka 1. ovoga članka odmah po nastanku, a najkasnije do isteka tromjesečja za koje se obračunava premija za osigurane depozite.

(4) U slučaju pokretanja stečajnog postupka nad bankom Agencija će u postupku isplate osiguranih depozita u osnovicu za isplatu uključiti samo ona stanja koja su postojala na računima depozita prije provođenja transakcija iz stavka 1. ovoga članka.

DEPOZITI U PODRUŽNICAMA STRANIH BANAKA

Članak 8.

(1) Podružnica strane banke uključuje se u sustav osiguranja depozita u Republici Hrvatskoj na temelju ovoga Zakona do visine i pod istim uvjetima propisanim za banke ako sustav osiguranja depozita ne postoji u državi u kojoj se nalazi sjedište strane banke ili je obuhvat osiguranja depozita manji nego u Republici Hrvatskoj.

(2) Razina i obuhvat osiguranih depozita u podružnici strane banke ne smiju prelaziti razinu i obuhvat određen zakonom i propisima Republike Hrvatske o osiguranju depozita.

(3) O sustavu osiguranja depozita, podružnica strane banke mora odmah po dobivanju odobrenja za rad od strane Hrvatske narodne banke obavijestiti instituciju nadležnu za osiguranje depozita u Republici Hrvatskoj.

PREMIJA ZA OSIGURANE DEPOZITE

Članak 9.

(1) Premije za osigurane depozite obračunavat će se i plaćati tromjesečno, na temelju podataka o prosječnom stanju depozita iz izvješća o stanju ukupnih i osiguranih depozita građana (prosjeak zadnjeg dana svakog mjeseca u jednom tromjesečju) za prethodno tromjesečje, u visini od 0,125% za svako tromjesečje, na iznos osiguranih depozita.

(2) Banke su dužne Agenciji dostaviti izvješća iz stavka 1. ovoga članka u roku od 10 dana od zadnjeg dana tromjesečja.

(3) Banke su dužne premiju iz stavka 1. ovoga članka platiti najkasnije u roku od 15 dana od dana primitka računa Agencije.

Članak 10.

(1) Kad sredstva u Fondu za osiguranje depozita koji se vodi kod Agencije prijeđu iznos od 2,5 % od ukupne visine osiguranih depozita kod svih banaka, računajući na dan 31. prosinca prethodne godine, visina godišnje premije za tekuću godinu može biti određena i u nižem iznosu od iznosa utvrđenog u članku 9. stavku 1. ovoga Zakona o čemu odluku donosi Uprava Agencije uz prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke.

(2) U slučaju potrebe koju utvrđuje Uprava Agencije uz prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke premija za osigurane depozite može za pojedino razdoblje za pojedine banke ili za sve banke biti određena i u visini većoj nego je to propisano u članku 9. stavku 1. ovoga Zakona o čemu odluku donosi Uprava Agencije uz prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke.

(3) Premija za osigurane depozite iz stavka 2. ovoga članka plaća se po posebnom pozivu i u roku od 15 dana od dana izdavanja računa.

ODNOS VISINE PREMIJE I STUPNJA RIZIKA

Članak 11.

(1) Agencija može naplaćivati različite vrste i visinu premije za osiguranje depozita bankama ovisno o stupnju rizičnosti poslovanja pojedine banke (diferencirane premije) o čemu odluku donosi Uprava Agencije uz prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke.

(2) Uprava Agencije uz prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke odredit će metodu koja će se koristiti za utvrđivanje premije iz stavka 1. ovoga članka.

OSNIVANJE BANAKA I STAMBENIH ŠTEDIONICA I OSIGURANJE DEPOZITA

Članak 12.

(1) Banke su dužne prije početka rada platiti u Fond osiguranja depozita iznos od 0,3% svog temeljnog kapitala na ime osiguranja depozita.

(2) Prilikom podnošenja prijave za upis osnivanja u sudski registar banke su dužne uz prijavu priložiti dokaz o uplati iznosa iz stavka 1. ovoga članka.

VOĐENJE POSLOVNIH KNJIGA I IZVJEŠĆIVANJE AGENCIJE

Članak 13.

(1) Banke su dužne organizirati svoje poslovanje i voditi poslovne knjige, poslovnu dokumentaciju i sve ostale evidencije koje se odnose na depozite osigurane ovim Zakonom na način koji omogućuje provjeru posluje li banka u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Banke čiji su depoziti osigurani po odredbama ovoga Zakona dužne su Agenciji dostavljati izvješća o poslovima iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Sadržaj i rokove izvješća iz stavka 2. ovoga članka propisat će direktor Agencije, uz prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke.

(4) Agencija je ovlaštena pregledavati poslovne knjige svake banke u dijelu njihovog poslovanja navedenom u stavku 1. ovoga članka.

KORIŠTENJE I ZAŠTITA POVJERLJIVIH PODATAKA

Članak 14.

(1) Agencija mora čuvati kao povjerljive podatke o stanju pojedinačnih depozita koji su obuhvaćeni osiguranjem na temelju ovoga Zakona, kao i sve druge podatke, činjenice i okolnosti koje je saznala u izvršavanju svojih ovlaštenja i obveza iz članka 15. ovoga Zakona.

(2) Agencija može koristiti povjerljive podatke do kojih je došla izvršavajući svoja ovlaštenja i obveze iz ovoga Zakona isključivo u svrhu za koju su dani, te ih ne smije priopćiti trećim osobama ili im omogućiti da ih doznaju ili iskoriste osim u slučajevima propisanim zakonom.

(3) Odredba stavka 2. ovoga članka odnosi se i na sve fizičke osobe koje u svojstvu radnika ili u drugom svojstvu rade u Agenciji.

NADZOR NAD BANKAMA

Članak 15.

(1) Agencija obavlja nadzor banke u dijelu poslovanja s depozitima osiguranim po odredbama ovoga Zakona.

(2) Nadzor poslovanja banke obavlja stručni zaposlenik Agencije na temelju ovlaštenja direktora Agencije.

(3) Banka je dužna na zahtjev ovlaštene osobe Agencije omogućiti joj da obavi nadzor poslovanja banke u prostorijama banke. U tu svrhu banka je dužna omogućiti ovlaštenoj osobi

uvid i kontrolu poslovnih knjiga, poslovne dokumentacije i evidencije u opsegu potrebnom za obavljanje nadzora. Banka je dužna na zahtjev ovlaštene osobe uručiti joj računalne ispise, preslike poslovnih knjiga, poslovne dokumentacije ili evidencije u papirnatom obliku i/ili u obliku elektroničkog zapisa na mediju.

(4) Banka je dužna ovlaštenim osobama Agencije osigurati odgovarajuće prostorije, opremu i druge uvjete za neometano obavljanje izravnog nadzora te osobe koje će osigurati pristup dokumentaciji i njezin pregled i koje će surađivati s ovlaštenim osobama Agencije.

(5) Direktor Agencije propisuje pobliže uvjete i način provedbe nadzora iz stavka 1. ovoga članka.

NALAZI NADZORA

Članak 16.

(1) Nakon obavljenog nadzora poslovanja banke ovlaštene osobe Agencije sastavljaju nalaz o obavljenom nadzoru.

(2) Primjerak nalaza o obavljenom nadzoru Agencija dostavlja upravi banke, nadzornom odboru banke, unutarnjoj reviziji banke i Hrvatskoj narodnoj banci.

(3) Na temelju nalaza ovlaštenih osoba direktor Agencije izdaje rješenje banci za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti vezanih za osiguranje depozita te utvrđuje mjere koje je u vezi s tim nalazom banka obvezna primijeniti.

(4) Rješenja koja donosi direktor Agencije su konačna i protiv njih se može pokrenuti upravni spor.

SREDSTVA FONDA OSIGURANJA DEPOZITA

Članak 17.

(1) Uplaćene premije za osigurane depozite uplaćene na temelju ovoga Zakona i ostali prihodi iz stavka 2. ovoga članka koje ostvari Agencija vode se na posebnom računu i čine Fond osiguranja depozita (u nastavku teksta: Fond).

(2) Sredstva Fonda sastoje se iz:

1. premije za osiguranje depozita naplaćene od banaka po odredbama ovoga Zakona,
2. sredstva naplaćena u stečajnim postupcima nad bankama po osnovi isplate osigurane štednje ili sredstva od naplate preuzetih potraživanja banaka nad kojima je pokrenut stečajni postupak,
3. prihodi od ulaganja slobodnih sredstava Fonda,
4. prihodi od izdavanja vlastitih obveznica Agencije uz državno jamstvo Vlade Republike Hrvatske,
5. prihodi iz državnog proračuna,
6. ostali prihodi.

(3) Sredstva Fonda Agencija koristi za isplatu osiguranih depozita građanima u slučaju stečaja banke, odnosno za namjenu utvrđenu ovim Zakonom.

(4) Sredstva Fonda, osim za namjenu iz stavka 3. ovoga članka, koriste se i za:

1. pokriće troškova nastalih u postupku isplate osiguranih depozita,
2. pokriće troškova nastalih u postupku naplate potraživanja Agencije iz stečajne mase banke,
3. troškove povezane s ulaganjima sredstava Fonda,
4. troškove zaposlenika Agencije i ostale troškove iz poslovanja Agencije vezane uz osiguranje depozita.

(5) Sredstva Fonda mogu se ulagati u:

1. kratkoročne zapise i druge kratkoročne vrijednosne papire izdane od strane Republike

Hrvatske i Hrvatske narodne banke,

2. dugoročne obveznice i druge dugoročne vrijednosne papire izdane od strane Republike Hrvatske ili uz jamstvo Republike Hrvatske.

(6) Ako se sredstva Fonda osiguranja depozita ulažu u druge vrijednosne papire, za to je potrebna posebna odluka ministra financija.

INFORMIRANJE GRAĐANA

Članak 18.

(1) Banke moraju u svim prostorima u kojima posluju sa strankama na vidnom mjestu i na razumljiv način objaviti podatke vezane uz osiguranje depozita na temelju ovoga Zakona.

(2) Sadržaj objave iz stavka 1. ovoga članka propisuje direktor Agencije.

KAZNENE ODREDBE

Članak 19.

(1) Za prekršaj kaznit će se banka novčanom kaznom u iznosu od 500.000,00 do 1.000.000,00 kuna u slučajevima:

1. ako ne plati premiju osiguranja depozita sukladno odredbama ovoga Zakona,

2. ako Agenciji ne omogući pregled poslovnih knjiga i ostale evidencije koje se odnose na osigurane depozite i Agenciji ne dostavi tražena izvješća i informacije sukladno odredbama ovoga Zakona,

3. ako provodi radnje koje mogu dovesti ili su dovele do zlouporabe prava na isplatu osiguranih depozita.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba uprave banke novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 20.

Direktor Agencije dužan je u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti upute za primjenu ovoga Zakona.

Članak 21.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe članaka 4., 5., 6. i 7. Zakona o državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (»Narodne novine«, br. 44/94., 79/98., 19/99., 35/00. i 60/04.), Pravilnik o osiguranju štednih uloga (»Narodne novine«, br. 65/97., 105/98., 86/00.) te Odluka o visini osiguranih štednih uloga (»Narodne novine«, br. 88/98.).

Članak 22.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 450-08/04-01/02

Zagreb, 3. prosinca 2004.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Vladimir Šeks, v. r.